

CONCELLO
DA
POBRA DO CARAMIÑAL
(A CORUÑA)

Municipio de Interesse Turístico

PROPOSTA DA CONCELLERÍA DE CULTURA

Genoveva Hermo Santos, concelleira de Educación, Cultura, Deportes, Medio Ambiente e Servizos Municipais do Concello da Pobra do Caramiñal, formula a seguinte proposta ao Pleno da Corporación, en relación coa **adhesión á Xunta pro Devolución do Pazo de Meirás e apoio ao manifesto desta plataforma cívica.**

Exposición de motivos

O 18 de xullo de 1936 producíase unha sublevación militar e fascista contra o goberno democrático e lexítimo da República. Aquí, en Galicia, non houbo guerra civil, senón un auténtico xenocidio, comezando a “era do terror, os encadeamentos inxustificadas, os fusilamentos sen formación de causa, as matanzas en masa”, como publicaba Maruja Mallo en agosto de 1938 nas súas crónicas desde o exilio *Relato veraz de la realidad de Galicia*.

A *Junta pro Pazo del Caudillo* foi unha iniciativa tomada en marzo de 1938 e da que formarían parte o gobernador Civil da Coruña, Deputación, alcaldes da provincia, significados empresarios, dirixentes franquistas e representantes da banca, Cámara de Comercio e empresas de comunicación. Con esta doazón –entregada a Franco, como Xefe do Estado, o 5 de decembro de 1938– pretendían conseguir os favores de Franco, aproveitando as súas estadias estivais no pazo de Meirás.

A adquisición do pazo de Meirás aos herdeiros da Condessa de Pardo Bazán e a propiedade doutros elementos patrimoniais foi un roubo e un espolio continuado, que se disfrazou, de maneira fraudulenta, como unha doazón e compra-venda. Os métodos utilizados foron diversos: desconto do salario de funcionariado e persoas traballadoras (as coaccións eran tan extremas que algúns alcaldes ditaban bandos advertindo da formación de listaxes negras con aquelas persoas que se negasen a pagar esa “doazón voluntaria”); achegas dos concellos; ampliación da propiedade que pasa de 5, 7 a 9 hectáreas de terras limítrofes, conducindo os propietarios perante notario pola forza en camións militares para asinar unha compra-venda a 2 pesetas o metro cadrado, que nunca cobrarían; desviación irregular de fondos e recursos públicos ao pazo etc.

Podemos falar dun espolio de moitos espolios porque dentro do mesmo pazo de Meirás hai pezas arqueolóxicas de importante valor como cruceiros, fontes, balaústres ou escudos traídos doutros lugares ou de pazos galegos. Así, por exemplo, o Pazo de Bendaña (Dodro) foi practicamente desmantelado para instalar na residencia de verán dos Franco elementos como gravados, figuras da capela e as propias pedras. O párroco do Mosteiro de Moraima (Muxía) denunciaba a desaparición, por orde da esposa de Franco, de dúas pezas de granito, unha delas utilizada como pía bautismal. Tamén acabaron no pazo de Meirás dúas esculturas do Pórtico da Gloria da catedral de Santiago etc.

Despois da morte do ditador, o 20 de novembro de 1975, a familia Franco recibiu un trato privilexiado, cousa insólita nun país democrático. A viúva recibía unha paga anual superior ao salario do presidente do Goberno. A familia vendeu propiedades doadas a Franco como

CONCELLO
DA
POBRA DO CARAMIÑAL
(A CORUÑA)

Municipio de Interese Turístico

Xefe do Estado, tivo todo tipo de facilidades para especular con fincas e casas e hoxe teñen unha fortuna de máis de 600 millóns de euros. Poucos días despois de morrer o ditador, o rei Juan Carlos concedía os títulos de Señorío de Meirás e Ducado de Franco, que aínda conservan.

Manter hoxe todas esas propiedades nas mans da familia de Franco e esas distincións, é unha ofensa ás vítimas do franquismo e a toda a cidadanía. Que este espolio continuado se manteña despois de corenta anos de democracia é unha vergoña de Estado. Sería admisíbel que en Alemaña ou Italia os herdeiros dos ditadores e criminais posúisen hoxe propiedades conseguidas durante o réxime de terror? Sería posible a existencia de Fundacións dedicadas a exaltar a memoria de Hitler ou Mussolini?

Cómpre defender a devolución do pazo de Meirás ao patrimonio público a través dunha fronte ampla e unitaria, que agrupe a institucións, entidades e sociedade civil. Cómpre reparar a honra e dignidade das vítimas do franquismo e das persoas que foron roubadas e forzadas a ceder diñeiro e propiedade baixo ameazas e utilizando a violencia máis extrema. Por todos estes motivos preséntanse para a aprobación do Pleno os seguintes

Acordos

A. Aprobar a incorporación do concello da Pobra do Caramiñal á Xunta pro Devolución do Pazo de Meirás.

B. Apoiar o seguinte manifesto da Xunta pro Devolución do Pazo de Meirás:

1.- Facemos un chamamento a institucións, asociacións, organizacións políticas, sociais, sindicais, fundacións, etc. para que aproben a súa incorporación a esta Xunta pro Devolución do Pazo de Meirás.

2.- Despois de que a familia do ditador Franco encargase á chamada Fundación Nacional Francisco Franco (FNFF) a xestión das visitas ao pazo de Meiras e que a FNFF declarase que “es una excelente oportunidade para mostrar al gran público la grandeza de la figura de Francisco Franco”, condenamos as declaracións da citada Fundación, que son unha apoloxía do franquismo e manifestamos o apoio á memoria das vítimas do franquismo.

3.- Rexeitamos a xestión por parte da FNFF do programa de visitas ao Ben de Interese Cultural (BIC) Pazo de Meirás e apoiamos a demanda do Concello de Sada de que sexa esta administración quen as xestione.

4.- Instamos á Xunta de Galicia a que esixa que se cumpra o réxime de visitas ao BIC, segundo o disposto na Lei de Patrimonio Cultural de Galicia, con independencia da resolución dos expedientes polos incumprimentos reiterados xa incoados, coa imposición da máxima sanción prevista na Lei para ditas infraccións.

CONCELLO
DA
POBRA DO CARAMIÑAL
(A CORUÑA)

Municipio de Interesse Turístico

5.- Instamos ás Cortes, Grupos Parlamentarios e goberno do Estado para que tomen as iniciativas legislativas conducentes á modificación da vixente Lei 50/2002, de Fundacións, co obxecto de amparar a declaración como ilegais daquelas que, como a FNFF, teñan por obxecto a homenaxe á vida e obra criminais do ditador.

6.- Apoiamos a realización dun estudo arredor do espolio e a apropiación do Pazo de Meirás por parte da familia Franco e sobre os pasos concretos a dar para lograr a súa devolución e incorporación ao patrimonio público. Demandamos, así mesmo, da Xunta de Galicia e goberno do Estado o apoio institucional a todas as iniciativas para conseguir ese obxectivo.

7.- Reclamamos a aprobación dunha Lei Galega da Memoria Histórica que, entre outros obxectivos, impida o enalzamento dos protagonistas da represión e inclúa as correspondentes disposicións relativas ao Pazo de Meirás e á súa posta en valor asociado á recuperación da memoria histórica.

8.- Pedimos ás distintas institucións e concellos que presenten iniciativas ou mocións de apoio a este manifesto.

A Pobra do Caramiñal, á data da sinatura dixital.